

Kompozytorki - podcast muzyczny ze szczyptą historii:

Morfydd Owen (odcinek 4)

Projekt "Kompozytorki - podcast muzyczny ze szczyptą historii" został zrealizowany w ramach stypendium twórczego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

MUZYKA: *Morfydd Owen - Maida Vale* [fragment]

Niektóre biografie przypominają idealnie napisaną partyturę. Inne – urywają się nagle, w pół taktu, pozostawiając po sobie jedynie głuchą ciszę i mnóstwo pytań. Na początku dwudziestego wieku brytyjskie salony koncertowe należały do niej. Młoda, ogromnie utalentowana, obdarzona magnetyczną charyzmą. Komponowała arcydzieła, zanim skończyła dwadzieścia lat. Jednak zamiast wielkiej, światowej kariery, historia zapisała tylko w jej przypadku tylko nagły, zagadkowy koniec historii jej życia. Dlaczego tak potężny talent zniknął z radaru historii? W tym odcinku zdejmujemy warstwę kurzu z zapomnianych archiwów, by odnaleźć ślady fascynującego życia i, niestety, przedwczesnej śmierci Morfydd Owen, wspaniałej walijskiej kompozytorki, bohaterki dzisiejszego spotkania.

Przypomnę tylko, iż obecna seria powstaje dzięki stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego i już zaczynamy naszą dzisiejszą opowieść!

MUZYKA: *Morfydd Owen - Four Welsh Impressions: Beti Bwt* [fragment]

Morfydd Owen urodziła się 1 października 1891 roku w domu przy 72 Park Street w walijskiej miejscowości Treforest jako najmłodsza z czwórki dzieci Williama Owena, księgowego i właściciela sklepu tekstylnego, oraz Sary Jane Owen z domu Jones. Rodzice Morfydd byli utalentowanymi muzykami amatorami - zwłaszcza jej matka, która grała na fortepianie i śpiewała - co od najmłodszych lat kształtowało wrażliwość artystyczną kompozytorki, wychowującej się także u boku trzech starszych braci: bliźniaków Richarda Austina i Williama Davida (urodzonych w sierpniu 1887 roku) oraz Maldwyna Hugh (urodzonego w styczniu 1888 roku).

Mała Morfydd zaczęła samodzielnie grać na pianinie już w wieku 4 lat, a zaledwie dwa lata później napisała swoją pierwszą kompozycję, która niestety nie zachowała się, jej tytuł nie jest także znany (na marginesie dodam tylko, iż jej pierwszym oficjalnym wydany drukiem utworem był dopiero hymn zatytułowany po prostu *Morfydd*, opublikowany w 1909 roku, gdy miała 18 lat). Widząc niezwykle duży potencjał muzyczny u swojego dziecka, rodzice zaopiekowali się jej edukacją - najpierw, małą Morfydd uczyła w domu jej mama, która następnie powierzyła edukację muzyczną swojej córki lokalnej nauczycielce Isabelli Powell-Davies. W wieku 16 lat Morfydd przeniosła się do klasy dr Davida Evansa z Uniwersytetu w Cardiff, u którego początkowo kształciła się prywatnie w kierunku

gry na fortepianie i kompozycji. W wieku 18 lat została przyjęta na uczelnię i dołączyła oficjalnie do grona jego studentów.

Mówiąc o dzieciństwie i dorastaniu kompozytorki warto też wspomnieć, iż dom rodzinny Morfydd Owen był głęboko przesiąknięty tradycyjną walijską religijnością, która stanowiła fundament codziennego życia oraz jej wczesnej edukacji muzycznej. Państwo Owen byli żarliwymi chrześcijanami, a cała rodzina aktywnie angażowała się w życie lokalnej społeczności prezbiteriańskiej (kalwińsko-metodystycznej). Gdy Morfydd była nastolatką, jej ojciec przyczynił się do powstania kaplicy *Park Presbyterian Church* w Treforest, do której organy wybrała osobiście młoda kompozytorka. Ta bliska więź z wiarą oraz religijną tradycją muzyczną ukształtowała jej wrażliwość twórczą, co zaowocowało skomponowaniem licznych hymnów i pieśni religijnych, w tym słynnego utworu „Gweddi y Pechadur” („Modlitwa grzesznika”). Religijność pozostała integralną częścią tożsamości kompozytorki również w dorosłości, po jej wyjeździe na studia do Londynu, co wywoływało później silne napięcia w jej małżeństwie z ateistycznym i sceptycznym wobec wiary Ernestem Jonesem. O tym wszystkim opowiem już za moment, najpierw jednak pomówmy o dalszych studiach muzycznych Morfydd.

MUZYKA: *Morfydd Owen - Gweddi y Pechadur* [fragment]

Okres londyński (1912–1918) to najbardziej intensywny, pełen sukcesów i jednocześnie najbardziej tragiczny rozdział w życiu Morfydd Owen. Przenosiny do stolicy Imperium Brytyjskiego otworzyły przed nią drzwi do wielkiej kariery, ale też uwikłały ją w bardzo skomplikowane relacje osobiste.

We wrześniu 1912 roku, dzięki stypendium *Goring Thomas scholarship* (które otrzymywała przez cztery lata), Morfydd rozpoczęła naukę w prestiżowej Royal Academy of Music w Londynie. Studiowała kompozycję jako główny kierunek pod okiem słynnego Fredericka Cordera, a jej dodatkowymi przedmiotami były śpiew oraz fortepian.

Jej talent wywołał prawdziwą sensację. Już na koniec pierwszego roku studiów zdobyła niemal wszystkie najważniejsze laury uczelni, w tym Charles Lucas Silver Medal – za wybitny, dojrzały poemat orkiestrowy *Nocturne in D ♭ major*, który okrzyknięto jednym z najbardziej oryginalnych dzieł studenckich w historii akademii (został wykonany w słynnej Queen's Hall w 1913 roku). Otrzymała również Oliveria Prescott Prize – nagrodę za ogólną doskonałość akademicką, wyróżniające się wyniki i osiągnięcia w nauce. W kolejnych latach gromadziła medale i wyróżnienia, pisząc pieśni, sonaty i utwory kameralne, które regularnie wykonywano na koncertach. W styczniu 1917 roku zadebiutowała jako śpiewaczka (mezzo-sopran) w Aeolian Hall, a na początku 1918 roku jej sukcesy przypieczętowało mianowanie jej na profesora pomocniczego (ang. *associate professor*) na macierzystej uczelni. W ciągu zaledwie 10 lat aktywności kompozytorskiej, i to w tak młodym wieku, pozostawiła po sobie około 250 partytur.

MUZYKA: *Morfydd Owen - Four Welsh Impressions: Glantaf* [fragment]

W stolicy Morfydd Owen prowadziła fascynujące, jednakże dwoiste życie, dzieląc swój czas pomiędzy dwa skrajnie różne środowiska; pierwszym z nich był krąg konserwatywny i religijny związany z walijską diasporą skupioną wokół kaplicy prezbiteriańskiej przy Charing Cross Road. Tam znajdowała schronienie, poczucie narodowej tożsamości i tradycyjne oparcie. Drugim z nich był natomiast krąg londyńskiej bohemy (Hampstead): Morfydd stała się jedną z najjaśniejszych,

najbardziej ekstrawaganckich gwiazd tamtejszej elity intelektualnej. Wyróżniała się zjawiskową urodą, magnetyczną osobowością i odważnym stylem – zdarzało jej się nosić abażury od lamp zamiast kapeluszy. Obracała się w towarzystwie takich postaci jak pisarz D.H. Lawrence, amerykański poeta Ezra Pound czy poseł Eliot Crawshay-Williams (sekretarz Winstona Churchilla). W tym środowisku uchodziła za duszę towarzystwa i wyzwoloną artystkę, co drastycznie kłóciło się z wizerunkiem skromnej, religijnej dziewczyny z walijskiej prowincji, jaki starała się zachować przed swoimi rodakami.

Podczas gdy Morfydd zdobywała uznanie w stolicy, jej najbliższa rodzina w Walii przeżywała dramatyczne chwile związane z wybuchem I wojny światowej oraz osobistymi tragediami. Ojciec, William Owen, z dumą obserwował jej sukcesy z oddali, nieustannie wspierając córkę organizacyjnie i dbając o to, by regularnie wracała do rodzinnego Treforest. Prawdziwy cios dla rodziny nadszedł jednak na początku 1918 roku. Jej bracia bliźniacy zostali zmobilizowani i wysłani na front wojenny do ogarniętej walkami Francji. Pod wpływem ogromnego stresu związanego z losem synów oraz tak naprawdę z do końca nieznanych przyczyn, 6 kwietnia 1918 roku, w dniu swojego przejścia na emeryturę, zmarła matka kompozytorki, Sarah Jane Owen. Jej nagła śmierć kompletnie zdruzgotała młodą artystkę i pogrążyła dom rodzinny Owenów w głębokiej żałobie, na zawsze odbierając Morfydd bezpieczną przystań, jaką dotąd stanowiło Treforest.

MUZYKA: *Morfydd Owen - Four Welsh Impressions: Llanbrynmair* [fragment]

Wróćmy jednak jeszcze na moment do Londynu u schyłku roku 1916, gdzie Morfydd poznała starszego o 12 lat dr Ernesta Jonesa – wybitnego neurologa, pioniera psychoanalizy i najbliższego współpracownika Zygmunta Freuda; poznali się podczas zabawy sylwestrowej na przełomie 1916 i 1917 roku. Oczarowana jego rzekomym nowoczesnym podejściem do świata, poślubiła go zaledwie po kilku spotkaniach, 6 lutego 1917 roku. Małżeństwo z apodyktycznym naukowcem szybko jednak stało się dla niej emocjonalnym więzieniem. Jones, będący zdeklarowanym ateistą, gardził jej religijnością. Kategorycznie zabronił jej publicznych występów scenicznych, zmuszając młodą kompozytorkę do porzucenia kariery na rzecz prowadzenia domu oraz pełnienia funkcji jego prywatnej sekretarki i korektorki tekstów medycznych. Zmiana ta uwidoczniła się nawet podobno w jej wyglądzie – radosna dziewczyna z piórami w kapeluszach zaczęła ubierać się wyłącznie na białe i gasnąć w oczach. Tragiczny finał nastąpił podczas wspólnych wakacji w sierpniu 1918 roku w walijskim Oystermouth. Morfydd zachorowała tam nagle na ostre zapalenie wyrostka robaczkowego, dostając wysokiej gorączki. Zamiast natychmiast przewieźć żonę do szpitala w pobliskim Swansea, Ernest Jones podjął decyzję o przeprowadzeniu operacji na miejscu. Zabieg został wykonany przez lokalnego chirurga bezpośrednio na stole kuchennym w rodzinnym domu Jonesa. W wyniku powikłań, niedokładnego oczyszczenia infekcji lub zatrucia chloroformem użytym do narkozy, Morfydd Owen zmarła 7 września 1918 roku w wieku zaledwie 26 lat. Została pochowana w Walii, a na jej nagrobku mąż kazał wyryć tajemniczy, niejednoznaczny cytat z *Fausta* Goethego w języku niemieckim: „*Tutaj dokonuje się nieopisane*”.

MUZYKA: *Morfydd Owen - Four Welsh Impressions: Glantaf* [fragment]

Informacja o nagłej śmierci Morfydd Owen wywołała w jej rodzinie i walijskiej społeczności potężny wstrząs, podszyty poczuciem głębokiej niesprawiedliwości i podejrzliwością wobec jej męża. Ojciec Morfydd, William Owen, zaledwie pięć miesięcy wcześniej pochował żonę, a teraz stracił genialną

córkę, która była dumą całego regionu. Sytuację potęgował fakt, że bracia Morfydd walczyli wtedy na froncie we Francji. Rodzina oraz przyjaciele z walijskiej kaplicy prezbiteriańskiej byli zszokowani okolicznościami operacji – nie potrafili zrozumieć, dlaczego zabieg przeprowadzono na kuchennym stole w domu, skoro w pobliskim Swansea znajdował się nowoczesny szpital. Oliwy do ognia dolewał fakt, że Morfydd została pochowana w pośpiechu, bez oficjalnego aktu zgonu (dokumenty sformalizowano dopiero dwa tygodnie po pogrzebie), a mąż odmówił przeprowadzenia sekcji zwłok. Dla głęboko religijnej rodziny Owenów postawa zdeklarowanego ateisty Ernesta Jonesa, jego chłód i tajemniczy cytat z Fausta wyryty na nagrobku były bolesną i niezrozumiałą znieprawą.

Po tragicznej śmierci żony Ernest Jones powrócił do Londynu i w pełni poświęcił się swojej karierze naukowej, stając się jedną z najważniejszych postaci w historii światowej psychiatrii. W 1919 roku, zaledwie rok po śmierci Morfydd, założył Brytyjskie Towarzystwo Psychoanalityczne (ang. British Psychoanalytical Society), którym kierował przez ponad trzy dekady. Niedługo potem ożenił się ponownie z Katherine Jokl, z którą miał czworo dzieci. Jones odegrał kluczową rolę historyczną pod koniec lat 30. XX wieku – to on osobiście uratował Zygmunta Freuda i jego rodzinę z rąk nazistów w Wiedniu, organizując ich ucieczkę i azyl w Londynie. Do końca życia (zmarł w 1958 roku) cieszył się międzynarodową sławą jako oficjalny, wielotomowy biograf Freuda, jednak w Walii, z której tak samo jak Morfydd się wywodził, jego nazwisko na zawsze pozostało skażone cieniem odpowiedzialności za przedwczesną śmierć młodej kompozytorki.

MUZYKA: *Morfydd Owen - Four Welsh Impressions: Nant-y-ffrith* [fragment]

Opieka nad muzycznym dziedzictwem Morfydd Owen połączyła starania jej bliskich oraz prestiżowych instytucji narodowych, ratując jej dzieła przed niemal całkowitym zapomnieniem. Paradoksalnie to dręczony poczuciem winy Ernest Jones jako pierwszy ułożył rozproszone rękopisy żony, finansując w latach 1923–1924 czterotomowe wydanie pamiątkowe jej dzieł zebranych (Memorial Edition). Choć ta prywatna inicjatywa uchroniła nuty przed zniszczeniem, to kluczową rolę w zabezpieczeniu spuścizny odegrał Uniwersytet w Cardiff, który w swoich zbiorach specjalnych zgromadził ponad 180 ocalałych partytur, prywatnych listów i wycinków prasowych. Prawdziwy renesans twórczości kompozytorki nastąpił jednak dopiero na przełomie XX i XXI wieku za sprawą walijskiej muzykolog Rhian Davies, której wieloletnie badania biograficzne zapoczątkowały globalne obchody stulecia śmierci artystki w 2018 roku. Współcześnie misję popularyzacji jej muzyki na arenie międzynarodowej kontynuują organizacje takie jak Oriana Publications oraz walijskie centrum muzyczne Tŷ Cerdd (Dom Muzyki), które regularnie wydają profesjonalne nagrania płytowe, przywracając pieśni i miniatury fortepianowe Morfydd na współczesne estrady koncertowe.

Kluczową postacią w wydobywaniu Morfydd Owen z mroków zapomnienia jest wspomniana przed chwilą walijska muzykolog, dr Rhian Davies, która poświęciła badaniom nad życiem i twórczością artystki ponad 35 lat swojej kariery. Davies rozpoczęła swoją detektywistyczną misję naukową w latach 80. XX wieku, gdy postać kompozytorki funkcjonowała w Walii jedynie jako mglista legenda o „pięknej i tragicznie zmarłej dziewczynie”. Badaczka cierpliwie przeszukiwała prywatne strychy, archiwa rodzinne potomków Ernesta Jonesa oraz stare, zakurzone szafy w walijskich kaplicach, odnajdując nieznane wcześniej listy, pamiętniki oraz rękopisy muzyczne. Jej przełomowa praca biograficzna doprowadziła do radykalnej reorientacji myślenia o historii muzyki brytyjskiej i udowodniła, że Owen była kimś znacznie więcej niż tylko obiecującą studentką. To właśnie determinacja dr Davies, połączona z organizacją globalnych obchodów stulecia śmierci kompozytorki (*#MorfyddOwen100*) w 2018 roku, zainspirowała współczesnych muzyków na całym świecie do

ponownego włączenia tych utworów do swojego stałego repertuaru.

MUZYKA: *Morfydd Owen - Four Welsh Impressions: Beti Bwt* [fragment]

Mówiąc o repertuarze, nie może w dzisiejszym odcinku zabraknąć kącika muzycznego. Dziś znajdzie się w nim cykl miniatury fortepianowych *Four Welsh Impressions* (Cztery impresje walijskie), skomponowany w latach 1914–1915. Jest to jedno z najbardziej reprezentatywnych i intymnych dzieł solowych Morfydd Owen. Powstał w okresie jej studiów w Royal Academy of Music i stanowi unikalną syntezę dojrzałego późnoromantycznego rzemiosła, rodzącego się francuskiego impresjonizmu oraz głębokiej, narodowej tożsamości kompozytorki. Każda z miniatur w tym zbiorze funkcjonuje jako muzyczny portret, w którym autorka kodowała konkretne, bliskie jej sercu miejsca w Walii oraz relacje z najbliższymi przyjaciółmi. Przyjrzyjmy się bliżej treściom poszczególnych utworów.

Llanbrynmair (znane również jako *Prelude in F sharp minor* lub *Waiting for Eirlys*).

Pierwsze ogniwo cyklu charakteryzuje się fascynującą, potrójną tożsamością interpretacyjną, zapisaną w marginaliach autografu. Tytuł geograficzny odnosi się do Llanbrynmair – malowniczej, górzystej miejscowości w środkowej Walii, która była miejscem urodzenia ojca kompozytorki i stałym celem ich rodzinnych wakacji. Pod względem ilustracyjnym muzyka oddaje majestat i surowość tamtejszego krajobrazu poprzez gęstą fakturę i rzewną melodykę w tonacji fis-moll. Z kolei anegdotyczny podtytuł *Waiting for Eirlys* (*Czekając na Eirlys*) odnosi się do jej przyjaciółki z akademii, Eirlys Roberts, która słynęła ze spóźniałstwa. Muzykologicznie utwór balansuje między impresjonistycznym zawieszeniem czasu a narastającym, pełnym emocji niepokojem, odzwierciedlającym stan oczekiwania. Pod wieloma względami miniatura ta nawiązuje do chopinowskiej tradycji preludiów romantycznych, łącząc techniczną precyzję z głęboką melancholią.

MUZYKA: *Morfydd Owen - Four Welsh Impressions: Llanbrynmair*

Glantaf (pierwotnie Eglwys Glantaf / Glyntaff Church)

Druga impresja przeszła wyraźną ewolucję tytułarną w procesie kompozytorskim. Wykreślone w manuskrypcie dopiski wskazują, że pierwotną inspiracją był dla Morfydd zabytkowy kościół Glyntaff w okolicach jej rodzinnego Treforest. Treść muzyczna utworu nasycona jest głęboką uduchowioną atmosferą, w której można odnaleźć echa walijskiej tradycji nabożeństw i śpiewu liturgicznego, w którym kompozytorka wyrosła. Pod względem fakturalnym Owen operuje tu szerokimi, akordowymi brzmieniami, które naśladują wolno rozchodzący się dźwięk dzwonów kościelnych lub potężną i majestatyczną fakturę organową, a może również po prostu na wielogłosowy chór kościelny. Statyczna harmonia i modalne zwroty melodyczne kreują przestrzeń sakralnego spokoju, idealnie oddając ducha walijskiej prowincji. Po zmianie tytułu jednak można domniemywać, iż utwór jest raczej muzycznym obrazem widoku na rzekę Taff oraz okolicę widzianą z domu rodzinnego kompozytorki w miejscowości Treforest. W tłumaczeniu na język polski tytuł *Glantaf* oznacza „Brzeg rzeki Taff”. Słowo to składa się z dwóch członów: *Glan* – co oznacza w języku walijskim „brzeg” (rzeki, jeziora) lub „wybrzeże” oraz *Taf* (*Taff*) – to nazwa głównej rzeki przepływającej przez południową Walię, m.in. przez Cardiff oraz miasteczko Treforest, w którym wychowała się kompozytorka. Zapraszam do wysłuchania utworu i muzycznej podróży do pięknej Walii.

MUZYKA: *Morfydd Owen - Four Welsh Impressions: Glantaf*

Nant-y-ffrith

Trzecia miniatura przenosi słuchacza w rejony hrabstwa Wrexham, do zalesionej doliny Nant-y-ffrith, słynącej z urokliwych potoków, rzek i wodospadów. Krajobraz ten znajdował się blisko domu kolejnej bliskiej przyjaciółki Owen – Miny Williams. Treść utworu opiera się na gwałtownych i dramatycznych kontrastach dynamicznych, które ilustrują żywioł płynącej wody – od cichych, szemrzących strumyków po gwałtowne kaskady. Muzykologiczna analiza faktury ujawnia niezwykle płynne figuracje w partii prawej ręki, które przypominają impresjonistyczne techniki Claude'a Debussy'ego (jak w *Reflets dans l'eau* = odbicia w wodzie). Jednocześnie rwana narracja – chwile pełne pasji przechodzące nagle w wyciszenie – interpretowana jest przez badaczy jako muzyczny zapis żywej, intymnej rozmowy prowadzonej przez Morfydd i Minę podczas wspólnych spacerów. Wybierzmy się zatem i my razem z nimi na tę muzyczną przechadzkę po pięknej dolinie Nany-y-ffrith!

MUZYKA: *Morfydd Owen - Four Welsh Impressions: Nant-y-ffrith*

Beti Bwt

Finałowe, czwarte ogniwo cyklu drastycznie odcina się od poprzednich części pod względem nastroju i dynamiki. Beti Bwt to uroczy, lekki i humorystyczny portret charakterologiczny, dedykowany konkretnej osobie z kręgu przyjaciół lub dziecięcej znajomej. Zamiast melancholijnych opisów przyrody, Owen stawia tutaj na rytmiczną żywiołowość, lekkość artykulacji (wyraziste staccato) oraz figlarną, kapryśną linię melodyczną. Utwór przypomina tradycyjne walijskie tańce ludowe, ale przetworzone przez pryzmat nowoczesnej harmoniki XX wieku. To błyskotliwe, pogodne zakończenie doskonale demonstrowa drugą stronę osobowości kompozytorki – duszy towarzystwa pełnej humoru i energii.

MUZYKA: *Morfydd Owen - Four Welsh Impressions: Beti Bwt*

Maida Vale

Miniatura fortepianowa Maida Vale, skomponowana w 1912 roku, to jedno z najbardziej intrygujących, nowatorskich i zagadkowych dzieł w dorobku Morfydd Owen. Powstała dokładnie w momencie jej przeprowadzki z Walii do stolicy Imperium Brytyjskiego i stanowi bezpośrednią, muzyczną reakcję na zderzenie młodej artystki z tętniącą życiem, wielkomięską metropolią.

W przeciwieństwie do późniejszych *Four Welsh Impressions*, które ilustrowały surowy walijski krajobraz, ten poemat odnosi się bezpośrednio do zamożnej, tętniącej życiem londyńskiej dzielnicy Maida Vale. To tam, w otoczeniu wspaniałych wiktoriańskich kamienic, kanałów wodnych (tzw. Małej Wenecji) i kosmopolitycznej atmosfery, Owen stawiała swoje pierwsze kroki w stolicy, co znalazło odzwierciedlenie w unikalnym charakterze utworu.

Pod względem stylistycznym kompozycja ta redefiniuje dotychczasowe postrzeganie Owen jako twórczyni zakorzenionej wyłącznie w tradycji późnoromantycznej. Współcześni wykonawcy i muzykolodzy, tacy jak pianista Brian Ellsbury, uważają, że *Maida Vale* wykazuje uderzające podobieństwo do hipnotyzującego, minimalistycznego i ekscentrycznego stylu Erika Satie (autora słynnych *Gymnopédies*).

Treść muzyczna utworu opiera się na specyficznym zawieszeniu czasu, powtarzalnych figurach basowych oraz delikatnych, acz nieoczywistych, falujących motywach melodycznych, które mogą ilustrować płynące przez dzielnicę kanały wodne. Tradycyjny dla brytyjskich akademii rygor harmoniczny ustępuje tu miejsca eksperymentom z modalnością i chromatyką, co czyni to dzieło jednym z najbardziej postępowych wczesnych utworów fortepianowych kompozytorki.

Utwór ten doskonale portretuje moment, w którym skromna dziewczyna z walijskiej prowincji stawiała się niezależną, odważną i zafascynowaną europejską awangardą artystką, gotową na podbój londyńskich salonów. I taką, myślę, powinniśmy ją dziś zapamiętać, w tym najlepszym i najbardziej szczęśliwym momencie jej życia.

Do usłyszenia w kolejnym podkaście!

MUZYKA: *Morfydd Owen - Maida Vale*

Archiwa i katalogi rękopisów cyfrowych

- Cardiff University Special Collections: Instytucja ta posiada najobszerniejszą, bazową kolekcję kompozytorki. Udostępnia online katalog cyfrowy Papers of Morfydd Llwyn Owen, który obejmuje ponad 180 kompozycji (utwory orkiestrowe, chóralskie, kameralne i opery), a także pamiętki osobiste, np. programy koncertowe czy akt małżeństwa z Ernestem Jonesem. Część skanów nut jest sukcesywnie publikowana w sekcji *Digital Special Collections*.
- Archives Hub (Kolekcja Cardiff): Ogólnobrytyjska platforma archiwalna oferująca szczegółowy, ustrukturyzowany spis zawartości teczek i manuskryptów Morfydd Owen przechowywanych w Cardiff, w tym spisy wydań pośmiertnych (*Memorial Edition*).
- National Library of Wales (Llyfrgell Genedlaethol Cymru): Biblioteka Narodowa Walii udostępnia opisy archiwalne trzech głównych kolekcji powiązanych z artystką:
 - *Kolekcja Kitty Idwal Jones* – zawierająca m.in. zapiski z pamiętników Morfydd Owen z lat 1914–1917, korespondencję oraz fotokopie pieśni ludowych.
 - *Eliot Crawshay-Williams Papers* – listy i materiały korespondencyjne.
 - *NLW MS 18247D* – maszynopis biograficzny oraz materiały dokumentujące jej życie muzyczne.
- The National Archives: Brytyjskie Archiwa Narodowe zawierają skonsolidowany spis referencyjny jednostek archiwalnych przypisanych do Morfydd Owen, ułatwiający lokalizację fizycznych i cyfrowych dokumentów w bazach UK.

Biografie i portrety historyczne

- Dictionary of Welsh Biography: Oficjalny, bezpłatny biogram przygotowany przez Bibliotekę Narodową Walii, oferujący rzetelny rys historyczny jej edukacji na Cardiff University i Royal

Academy of Music, kariery w Londynie oraz tragicznej śmierci.

- Illuminate Women's Music: Artykuł biograficzny „*An incalculable loss*”: Morfydd Owen (1891-1918) autorstwa dr Rhian Davies – czołowej badaczki spuścizny Owen. Tekst zawiera unikalne, archiwalne fotografie ze zbiorów prywatnych.
- Oxford Music Online / Grove Music: Encyklopedyczny wpis akademicki podsumowujący twórczość Owen wraz z pełną bibliografią literatury przedmiotu (dostęp m.in. przez subskrypcje biblioteczne).
- Welsh Music History na Taylor & Francis: Rozdział naukowy w formacie PDF opisujący jej wkład w zbieranie walijskiego folkloru muzycznego we współpracy z Ruth Herbert Lewis.

Nuty komercyjne i bazy naukowe

- Oriana Publications: Wydawnictwo muzyczne posiadające w stałym katalogu online partytury i wyciągi głosowe dzieł wokalnych i fortepianowych Owen (m.in. *Gweddi y Pechadur*, *Slumber Song of the Madonna* czy *Four Flower Songs*).
- Multitude of Voyces: Organizacja wspierająca kompozytorki, oferująca licencjonowane cyfrowe autografy i opracowania nutowe utworów Owen (np. w aranżacjach na chór SATB) wzbogacone o komentarze muzykologiczne.
- University of Miami Scholarship Repository: Ogólnodostępna praca doktorska (*The Life and Choral Music of Welsh Composer Morfydd Owen*), w której dokonano transkrypcji siedmiu niepublikowanych wcześniej manuskryptów chóralnych Owen do współczesnego zapisu cyfrowego.

Muzyka i dyskografia

- Apple Music Classical oraz Spotify: Profile artystki agregujące współczesne nagrania jej utworów, w tym albumy takie jak *Portrait of a Lost Icon* (Brian Ellsbury, Elin Manahan Thomas) dedykowany w całości jej kompozycjom fortepianowym i pieśniom.